

DEN NORSKE KIRKE

Forslag til ny kirkelig organisering

Müller-Nilssen-utvalget 2019-2021

Høring – om hva?

- Ny organisering av Den norske kirke:
 - Hvordan skal trossamfunnet Den norske kirke være organisert?
 - Organisering på prostinivå:
 - Et nytt organ (prostifellesråd)
 - Ny arbeidsgiverorganisering for alle som jobber i den lokale kirke
 - Én arbeidsgiverlinje
 - Ny organisering skjer gjennom endring av Kirkeordning for Den norske kirke
 - Trossamfunnsloven skal ikke endres:
 - To typer rettssubjekter
 - To finansieringskilder

Bred høring

- Rapporten med tilhørende spørsmål er sendt på høring og for kirkelige høringsinstanser er høringsfristen 1. desember
- Kommuner og andre offentlige instanser har en egen høring med frist 15. oktober
- Alle kan avgi høringsuttalelse, høringsnotat og høringsbrev er publisert på kirken.no/hoeringer
- Prinsippvedtak om kirkelig organisering på Kirkemøtet i september 2022.
- Ny kirkeordning kan skrives ut og besluttes på Kirkemøtet i 2023.

Debatt eller dialog?

(kilde: Steinar Bryn)

Debatt

Målet er å vinne

Overbevise/argumentere

Snakke

Jakter på svake argument

Gjøre motparten usikker

Utstede moralske dommer

Har konfronterende kroppsspråk

Å skifte mening er tegn på svakhet

Dialog

Målet er å forstå

Forklare/fortelle sin historie

Lytte

Se etter styrken hos motparten

Gjøre motparten trygg

Vise toleranse og selvdisiplin

Har inkluderende kroppsspråk

Å skifte mening er tegn på styrke

Müller-Nilssen-utvalget

- Oppnevnt av Kirkerådet for å utrede ny organisering av Den norske kirke, med felles utøvelse av arbeidsgiveransvaret på prostnivå
- Kirkerådet ba utvalget utrede mulige løsninger knyttet til et nytt, felles kirkelig **organ på prostnivå**, der dette fellesorganet utøver arbeidsgiverfunksjoner for alle som jobber i lokalkirken

Müller-Nilssen-utvalget:

Torbjørn Backer Hjorthaug, Olav Fykse Tveit, Martin Enstad, Tone Sønsterud, Bjørn Solberg, Brit Skjelbred, Morten Müller-Nilssen (leder), Oddbjørn Eide, Ann Kristin Langeland, Marit Halvorsen Hougsnæs og Anders Hovind (ikke til stede)

Rapporten er tilgjengelig på kirken.no/kirkeligorganisering

Samhandling i en selvstendig
folkekirke – ny kirkelig organisering

Bakgrunn

- Kirkemøtet har siden 2005 hatt som mål å finne en organisering som samler arbeidsgiveransvaret
- Samtidig har stat og kirke skilt lag, og Den norske kirke er nå en selvstendig folkekirke i et livssynsåpent samfunn
- Ny trossamfunnslov fra 2021 legger rammene for Den norske kirke
- Ny trossamfunnslov gir Kirkemøtet myndighet til å bestemme kirkens organisering

Müller-Nilssen-utvalgets målbilde

En folkekirke i
hele landet

Kirken står
sterkt lokalt

Avklarte roller
og mandat

God ledelse
på alle nivå

God ressurs-
utnyttelse

Prostifellesrådet

- Skal fungere som arbeidsgiver for alle ansatte i prostiet
- Skal erstatte dagens kirkelige fellesråd, og i stor grad overta oppgavene som kirkelige fellesråd har i dag
- Skal lede det kirkelige arbeidet i prostiet og samarbeide med kommuner
- Skal ha et medansvar for å «vekke og nære» det kristelige livet i menighetene

Prostifellesrådet

Müller-Nilssen-utvalgets forslag til formålsbestemmelse

Prostifellesrådet skal bistå menighetsrådene i deres arbeid for å vekke og nære det kristelige liv i prostiets sokn, og det skal fremme samarbeid mellom de enkelte menighetsråd og lokale arbeidsgrupper i prostiet, samt i trossamfunnet for øvrig.

Prostifellesrådet

- Prostifellesrådet er et folkevalgt organ som vil bestå av
 - Ett medlem fra hvert menighetsråd i prostiet – indirekte valgt av og blant menighetsrådsmedlemmene
 - Samisk representant i prostier som ligger i forvaltningsområde for samisk språk
 - Geistlig representant
 - Kommunal representasjon (flertallsanbefaling)
- Prostifellesrådet vil være et kommuneoverskridende organ, som kan føre til avstand mellom kirke og kommune

Menighetsrådet

- Menighetsrådets rolle i tilsettinger skal styrkes
- Menighetsrådet kan fortsatt kunne tilsette medarbeidere for innsamlede midler
- Menighetsrådet kan få overført et visst innholdsansvar for menighetsprestetjenesten

Kirkemøtet

- Kirkemøtet er det øverste demokratiske valgte organet i Den norske kirke
- Oppgaver og myndighet for Kirkemøtet er gitt i trossamfunnsloven
- Müller-Nilssen-utvalget anbefaler:
 - Medlemmer til Kirkemøtet velges direkte i kirkevalget
 - Ordningen med valg av prester og lek kirkelig tilsatte avvikles – men disse kan stille til valg som andre
 - Antall kirkemøtemedlemmer bør stå i forhold til antall kirkemedlemmer i bispedømmet (flertallsanbefaling)

Bispedømmerådet

- Bispedømmerådets formål med å «ha oppmerksomhet på alt som kan gjøres for å «vekke og nære det kristelige liv i menighetene» foreslås videreført i ny organisering.
- Et flertall i utvalget anbefaler at biskop og bispedømmeråd ikke bør være arbeidsgiver for menighetsprestene
- Bispedømmet kan få økt ansvar for faglig utvikling, kompetanseheving og strategi.

Bispedømmerådet

- Müller-Nilssen-utvalget har sett på tre ulike sammensetninger av bispedømmerådet:
 1. Kirkemøtemedlemmene valgt fra bispedømmet
 2. Et prostifellesrådsmedlem fra hvert prostifellesråd
 3. Kirkemøtemedlemmene valgt fra bispedømmet og et prostifellesrådsmedlem fra hvert prostifellesråd
- I alle tre alternativene: Biskopen, samisk representant i de tre nordligste bispedømmene og døvemenighetenes representant i Oslo bispedømmeråd
- Utvalget anbefaler alternativ 3.

Biskopens rolle

- Et flertall i utvalget anbefaler at biskop og bispedømmeråd ikke bør være arbeidsgiver for menighetsprestene
- Biskopens rolle som kirkeleder og tilsynsperson må tydeliggjøres og styrkes

Biskopens rolle

- Utvalget mener det er viktig at biskopen har tilstrekkelige virkemidler og ressurser for å kunne utøve sitt tilsyn og ledelsesansvar.
- I utredningen pekes det på ulike alternativer for hva dette kan være:
 - Faglig kompetent stab
 - Rolle i tilsettingssaker.
 - Bindende pålegg
 - Prostivisitaser
 - Innkalling til kompetansehevende tiltak.
 - Prosten bør hjelpe biskopen til kjennskap om prosti og menigheter.

Daglig ledelse

- *Daglig ledelse* betegner den eller de som leder prostifellesrådets administrasjon
 - Müller-Nilssen-utvalget mener at den daglige ledelsen trenger bred kompetanse: Både økonomisk/administrativ og kirkefaglig/teologisk.
- *Daglig leder* er en rolle – den som har det overordnede ansvaret for administrasjonen og som står ansvarlig overfor prostifellesrådet
- Dagens roller som proster og kirkeverger vil endret i ny organisering, med nye oppgaver og ansvarsfelt

Daglig ledelse

- Hovedutvalget har vurdert tre ulike alternativer for daglig ledelse i prostifellesrådet:

Modell 1: Prostifellesrådet lyser ut stillingen, og ansetter den de mener er best egnet. Prostifellesrådet velger om «prost» eller «kirkeverge» skal være daglig leder. Avhengig av kompetanse hos daglig leder bør en nestleder ha komplementær kompetanse – kirkefaglig eller administrativ

Modell 2: Daglig leder med prost i daglig leders stab

Modell 3: Daglig ledelse som på bispedømmenivå (biskop og stiftsdirektør), med prost og daglig leder som har ulike ansvarsområder

Arbeidsgiverorganisering

- Soknene og «Rettssubjektet Den norske kirke» er rettssubjekter.
- Rettssubjektene har:
 - Rettsevne, dvs.at de kan ha rettigheter og plikter.
 - Rettslig handleevne, dvs. at de kan etablere rettigheter og plikter.
- Rettssubjektet som juridisk person må ha noen til å representere seg, dvs. et organ.
- En formell arbeidsgiver må være tilknyttet ett eller flere selvstendige rettssubjekter.
- Prostifellesråd: En arbeidsgiver som er et felles organ for flere rettssubjekter.
- Arbeidstakerne vil ha rettigheter og plikter innen rettssubjektet/rettssubjektene de er ansatt i.

Arbeidsgiverorganisering

- Müller-Nilssen-utvalget presenterer tre modeller for rettslig organisering av arbeidsgiveransvaret
- Modellene er like på mange områder, ved at prostifellesrådet:
 - Er et organ for soknet (og i noen modeller et organ for RDNK)
 - Forvalter økonomi, kirkebygg, gravplasser og samarbeid med kommunen
 - Finansieres ved både statlig og kommunalt tilskudd
 - Utøver arbeidsgiverfunksjoner for alle som arbeider lokalt: tilsetting, oppsigelse, avskjed, arbeidsgiver styringsrett og plikter
 - I tillegg:
 - Innholdsansvaret for menighetsprestetjenesten kan legges eller delegeres til menighetsrådet
 - Biskopens tilsyn kan utøves, men med ulikt behov for formaliserte ordninger
 - Felles nasjonale systemer kan være mulig, f.eks. IT, lønn, HMS, økonomi.

Arbeidsgiverorganisering

- Hovedutvalget har vurdert tre ulike modeller for rettslig organisering
 1. Prostifellesrådet som organ for soknet
 2. Prostifellesrådet som organ for soknet og det nasjonale rettssubjektet (RDNK), men alle er ansatt i RDNK
 3. Prostifellesrådet som organ for soknet, og arbeidsgiverfunksjoner for prester delegeres fra RDNK

Tema	Modell 1	Modell 2	Modell 3
PFR er organ for soknet	Ja	Ja	Ja
PFR er organ for RDNK	Nei	Ja	Nei (delegert)
Økonomiforvaltning tilligger PFR	Ja	Ja	Ja
Kirkebyggforvaltning tilligger PFR	Ja	Ja	Ja
Lokal gravplassmyndighet	Ja	Ja	Ja
Samarbeid med kommunen	Ja	Ja	Ja
Kommunalt tilskudd håndteres av	PFR	PFR	PFR
Statlig tilskudd håndteres av	PFR	PFR	PFR
PFR kan forplikte RDNK ut over ressursrammene	Nei	Nei	Nei
Formelt arbeidsgiveransvar for prester	PFR	RDNK	RDNK
Formelt arbeidsgiveransvar for andre	PFR	RDNK	PFR
PFR utøver arbeidsgiverfunksjoner for alle	Ja	Ja	Ja
Innholdsansvar for menighetsprestetjenesten	MR	MR alternativt PFR*	RDNK delegert til MR
PFR utøver arbeidsgivers styringsrett	Ja	Ja	Ja*
Styringsretten må avstemmes mot biskopens tilsyn	Ja	Ja	Ja
PFR tilsetter alle, inkl. prester	Ja	Ja	Ja
Suspensjon/opsigelse/avskjed	PFR	PFR	PFR
Rettslig adgang til omdisponering av stillinger mellom prestie	Krever tiltak	Ja	Ja for prester + Krever tiltak for øvrige
Virksomhetsområde prester	Prostiet	Hele RDNK	Hele RDNK
Virksomhetsområde øvrige	Prostiet	Hele RDNK	Prostiet
PFR har lønnsplikt	Ja	Ja	Ja
PFR har plikt til forsvarlig utbetaling	Ja	Ja*	Ja
PFR har plikt til likebehandling	Ja	Ja	Ja
PFR har plikt til individuell tilrettelegg	Ja	Ja	Ja
PFR påser at det tas ut ferie og fritid	Ja	Ja	Ja
PFR har ansvar for opplæring og utvikling	Ja	Ja	Ja
PFR har omsorgsplikt for de tilsatte	Ja	Ja	Ja
PFR har ansvar for medbestemmelse	Ja	Ja	Ja
PFR har ansvar for varslings-/ytringsfrihet	Ja	Ja	Ja
PFR rapporterer overfor det offentlige mv.	Ja	Ja	Ja
Prostimøte	Ja	Ja	Ja
Biskopens tilsyn og arbeidsgivers oppfølging*	Mulig	Mulig	Mulig
Felles nasjonale systemer (internkontroll, HMS, personvern, tjenesteleveranser etc.)	Mulig	Mulig	Mulig

Endringer i prostistrukturen?

- Müller-Nilssen-utvalget ser at det kan bli behov for å gjøre endringer i dagens prostistruktur, for å både være *stort nok* og *nært nok*
 - Det bør tas hensyn til blant annet medlemstall, geografi, interkommunale samarbeid og bo- og arbeidsmarkedsregioner.
- Endringer skjer med lokal forankring og stor grad av frivillighet
- Bispedømmerrådet avgjør prostistrukturen

Hva er de avgjørende spørsmålene?

- Hvem bør utøve arbeidsgiveransvaret for ansatte i menighetene?
Hvis prostifellesråd, hvilken modell bør være utgangspunktet?
- Hvordan kan vi ivareta behovet for både kirkefaglig og administrativ ledelse på prostinivået, og hvordan bør dette henge sammen med biskopens ledelse og tilsyn?
- Hvilke styrkende tiltak må til for å sikre at målene nås?
- To viktige prøvesteiner:
 - Styrking av det lokale arbeidet
 - Sammenheng på langs og på tvers

Videre utredninger

- Müller-Nilssen-utvalget peker i kapittel 13 på temaer for videre utredning, enten i forbindelse med implementering eller før vedtak
- Kirkerådet besluttet å utrede noen av disse temaene nå:
 - Gjennomgang av dagens prostisturktur, og forslag til prosess for ny struktur
 - Fordeling av oppgaver mellom menighetsråd og prostifellesråd
 - Leder- og tilsynsrollen til biskopen
 - Organisering og ledelse på arbeidsplassen lokalt
 - Bispedømmerådets rolle dersom arbeidsgiveransvaret flyttes

Bispedømmerådet ønsker å motta synspunkter

Stavanger.bdr@kirken.no

Innen 24.oktober

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

På kirken.no/kirkeligorganisering kan du:

- Laste ned rapporten med vedlegg
- Se en informasjonsfilm om utvalgets forslag
 - Lese spørsmål og svar
 - Stille ditt spørsmål